

**Hallássérültek XXXVII. Borbély Sándor Országos Tanulmányi
Versenye
Kaposvár**

**Komplex anyanyelvi ismeretek
7-8. évfolyam**

Javítókulcs

I.1. Kösd össze a szavakat, kifejezéseket a jelentésükkel!

betoppant	kicsit haragosan, mérgesen
olyan vagy, mint az ujjam	labdarúgó, focista
szemrehányó hangon	váratlanul belépett, megérkezett
futballista	valami ok miatt történik valami
következmény	nagyon sovány vagy
zsebébe markol	szépen gondozott fű
gyep	belenyúl a zsebébe

/8

I.2. Húzd alá a szövegben a képen látható mondatot!!

T

Tommi nagyon szégyellte magát, és bocsánatkérően nézett a bátyjára.

/2

I.3. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

1. Kik a történet szereplői?

*Tommi, Peti (Tommi bátyja), anyu/Tommi édesanyja, apu/Tommi édesapja, Marci, Marci szülei
(vendégek)*

/6

2. Mit vásárolt Tommi az anyukájának?

hóvirágot

/1

3. Mit engedett meg neki az anyukája?

(Megengedte,) hogy Tommi focizzon a szobában.

/2

4. Kivel focizott?
A bátyjával, Petivel./ a testvérével / /1
5. Mi történt az ablakkal?
berepedt, elrepedt/ egy repedés lett rajta /2
6. Ki vállalta magára ezt? Miért?
Peti, Tomi bátyja, mert nem akarta, hogy Tomit megszidja anyu. /2
7. Hogy viselkedett Tomi?
Sírt, aztán a bátyját (Petit) hibáztatta az ablak/ a berepedt ablak miatt /2
8. Mit mondott neki a bátyja? Húzd alá a szövegben zölddel!
– Egy igazi futballista, egy igazi sportember nem fojja a másokra a maga hibáját. Nem bizony. Ezt is meg kell tanulnod! /3
9. Mit csináltak a gyerekek a szabadban?
Szánkóztak és hógolyóztak. /2
10. Kik jöttek Tomiékhoz vendégségbe?
Marci és szülei/ Marci és családja /1
11. Miért engedte meg anyu, hogy Tomi és Marci focizzanak a szobában??
Mert Marci, a vendég nagyon szeretett volna focizni. /2
12. Mi történt az ablakkal, amikor Marci és Tomi fociztak?
Betört. /Kitört az üveg./ Az ablak betört/ Marci belerúgta a labdát és az ablak betört. /1
13. Ki csinálta ezt?
Marci. /1
14. Ki vállalta magára?
Tomi. /1
15. Mit nem mondott el Tomi a múltkor az anyukájának?
Azt, hogy ő rúgta bele a labdát az ablakba, amikor az megrepedt. /2
16. Mitől változott meg a viselkedése?
*Elgondolkodott azon, amit a testvére mondott neki a sportszerű viselkedésről. /
Megtanulta, hogy egy sportember bevallja/ megmondja, ha hibázik. Nem fogja másra a
hibáját. (hasonló tartalmú más megfogalmazás is elfogadható).* /2
17. Mi történt végül az ablakkal?

Apu/ Tomi apukája beragasztotta egy újságpapírral/ újsággal/ ráragasztott egy újságot /2

I.4. Jelöld az igaz (I) és a hamis (H) állításokat!

Tavaszi szünet volt, amikor Tomi hóvirágot vett anyunak. H
 Tomi és a testvére a nagyszobában fociztak, I
 Hóvihar volt, amikor vendégek jöttek Tomiékhoz. I
 Marci idősebb volt, mint Tomi. H
 Tomi saját magát hibáztatta azért, mert berepedt az ablak. H
 Apu egy újságot ragasztott a betört ablakra. I

/6

I.5. Tedd igazzá a hamis állításokat.

Téli szünet volt, amikor Tomi hóvirágot vett anyunak.
 Marci *ugyanolyan idős/ ugyanakkora/ ugyanannyi éves/ egyforma idős* volt, mint Tomi.
 Tomi *a testvérét/ a bátyját/ Petit* hibáztatta, mert berepedt az ablak. /3

I. 6. Számozással állítsd sorrendbe a mondatokat!

4. Az ablak megrepedt.
 9. Apu beragasztotta az ablakot.
 1. Tomi hóvirágot vett anyunak.
 7. Az ablak betört.
 2. Tomi és a bátyja fociztak a szobában.
 3. Tomi belerúgta a labdát az ablakba.
 6. Marci belerúgta a labdát az ablakba.
 5. Tomi a testvéreire fogta a saját hibáját.
 8. Tomi elvállalta az ablaktörést Marci helyett.
Minden helyesen számozott mondat 1-1 pont. /9

I.7. Fejezd be a mondatokat!

Tom a testvéreire fogta a saját hibáját, mert *félt, hogy anyu mérges lesz/ anyu kiabálni fog vele /anyu megbünteti őt.*
 Anyu azt mondta a fiúknak, hogy majd csak tavasszal focizhatnak újra, *mert mérges volt rájuk, amiért belerúgták a labdát az ablakba, és az megrepedt./mert megrepedt az ablak.* /4

I. 8. Szerinted milyen a sportszerű viselkedés, Hogyan viselkedik egy sportember?

(A sportszerű viselkedés néhány jellemzője felsorolásként vagy mondatba foglalva) /4

9 Adj új címet a történetnek!

(Rövid, a tartalmat tükröző cím) /2

A Szövegértés I. (irodalmi szöveg feldolgozása) feladatrészben összesen 70 pont érhető el.

részpontoszám: /70

Szövegértés II. A labdarúgás története

II.1. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

1. Honnan származik a foci őse?
Kínából /1
2. Kik és miért játszották ott a játékot?
Katonák, hogy gyorsaságukat, ügyességüket és találékonyságukat fejlesszék vele. /4
3. Mi volt a játékosok feladata Japánban?
Az, hogy a labdát lábbal minél tovább a levegőben tartsák. /2
4. Miért tiltották be a focit a középkori Angliában és Franciaországban?
A durvasága miatt./Mert túl durva játék volt. /1
5. Milyen főbb szabályai voltak a focinak Angliában az 1820-as években? Húzd alá a szövegben!
Ezek voltak az akkori legfontosabb szabályok: gól az, ha a labdát a kapuba juttatják anélkül, hogy kézzel vitték vagy kézzel ütötték volna; lábbal csak a labdát szabad rúgni; a játékosnak nem szabad a labdát érintenie, ha az a levegőben van. /3
6. Részt vettek-e női focicsapatok az 1984-es olimpián? Miért?
Nem, mert a női foci csak 1996-tól szerepel az olimpiai sportágak között. /3

II.2. feladat

Egészítsd ki a mondatokat a szöveg alapján!

A labdát Kínában *nyolc* darabból varrták, *állatszőrrel* és *tollal* tömték ki.
Japánban *4-6 játékos* volt egy csapatban. A középkori Firenzében csak *a bíró* foghatta meg kézzel a labdát. A labdarúgás a *legnépszerűbb* sportág. /6

A Szövegértés II.(tudományos-ismeretterjesztő szöveg feldolgozása) részben összesen 20 pont érhető el.

Részpontszám: /20

III./1. Fogalmazás

A képeken különböző sportágakat látsz. Válassz egy képet, és írd le a fogalmazást (6-8 mondat)! Írd le, milyen sportot/sportágat látsz, és mi történik a képen! Te szívesen választanád ezt a sportot? Ha igen, miért? Ha nem, miért nem? Miért jó sportolni? Adj címet is a fogalmazásodnak! Csak EGY képről írd!

A fogalmazásra összesen 10 pont adható. 5 pont a tartalomra, 3 pont a nyelvtan-helyesírás részre, 1 pont a szerkesztettségre (tagolás), 1 pont a címre.

Részpontszám: /10

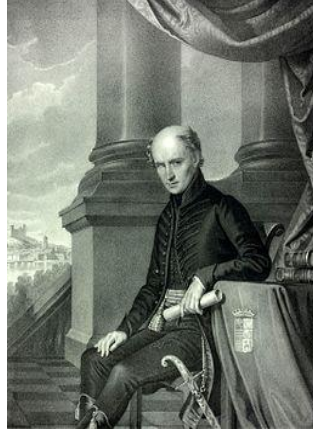
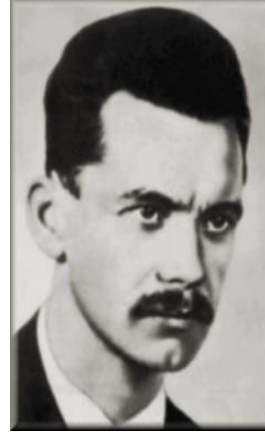

IV. Irodalmi ismeretek

IV.1. A következő feladatban néhány vers és regény szereplőinek profilképét látod. Kik ők? Melyik műben szerepelnek? Ki írta a műveket? A névjegyadataikhoz tartozó számokat írd a táblázat megfelelő helyére! A hiányzó adatokat pótold!

			
Név:	1.	János vitéz/ Jancsi/Kukorica Jancsi	A Pál utcai fiúk (2.)
Helyszín:	11.	12.	10.
Mivel foglalkozik? / Mivel foglalkoznak	4. 7.	3.	5.
Ellenfél:	9.	6.	8.
Költő/ író:	Arany János	Petőfi Sándor	15.
A mű címe:	Toldi	János vitéz	A Pál utcai fiúk
Műfaja:	14.	14.	13.

1.Toldi Miklós 2.c csapat 3.őrzi a juhnyáját, aztán katona lesz és keresi szerelmét, Iluskát 4. malomkő-hajítás, lovagi torna 5.harcolnak a grundért és győznek 6.gonosz mostoha, 7.nemes ifjú, aki a földeken dolgozik, katona majd hadvezér 8.a Vörösingések 9.a bátyja 10.grund, 11.mező, édesanyja háza, királyi udvar, csatatér 12. patakpart, csatatér, királyi udvar, Tündérország 13. regény 14. elbeszélő költemény (2-szer) 15.Molnár Ferenc

**IV. 2. Négy híres magyar költő képét látod. Kik ők? Írd a nevüket az arcképük alá!
Minden helyesen beírt elem 1-1 pont.**

			
Petőfi Sándor	Kölcsey Ferenc	József Attila	Vörösmarty Mihály

/4

IV.3.

**Olvasd el a versrészleteket! Írd be a vers címét és íróját a részlet alá!
Minden jól megnevezett elem 1-1 pont.**

„Isten, áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
M megbűnhődte már e nép
A múltat s jövőndőt!”

A vers címe: *Himnusz*

Költő: *Kölcsey Ferenc*

„Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!”

A vers címe: *Nemzeti dal*
költő: *Petőfi Sándor*

„Hazádnak rendületlenül
Légy híve, ó magyar;
Bölcsőd az s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell.”

A vers címe: *Szózat*
Költő: *Vörösmarty Mihály*

/6

**IV. 5. Írd le a kedvenc irodalmi alkotásod címét és íróját! Lehet mese, vers vagy regény is!
Lehet magyar vagy külföldi is. Miért tetszik? /Miért szereted? (Írj 2-3 mondatot róla!)
Minden egyes elem (szerző, cím, műfaj, indoklás)1-1 pont.**

/4

A IV részben (Irodalmi ismeretek) összesen 35 pont érhető el.

Részpontszám: ____/35

V. Nyelvtani ismeretek

V.1. a) Állítsd betűrendbe a következő mondat szavait! A névelőt (a) ne írd be újból!!

Legközelebb csak a középkorban találkozunk a focival Angliában és Franciaországban.

1. a
2. Angliában
3. csak
4. és
5. focival
6. Franciaországban
7. középkorban
8. legközelebb_
9. találkozhatunk

Minden jól beírt elem 1-1 pont . /8

b) Húzd alá a mondatban a földrajzi neveket! /2

V.2. Alakítsd át a kijelentő mondatokat felszólító mondatokká!

Minden helyesen átalakított mondat 1-1 pont, a felkiáltójel a mondat végén mondatonként 1-1 pont, az igekötős ige helyes szórendje felszólító módban 1 pont.

1. Mindig megmondod az igazat.	Mindig mondd meg az igazat!	
2. Nem veszünk kiflit.	Ne vegyünk kiflit!	
3. A gyerekek sorban állnak.	A gyerekek álljanak sorba!	/7

V.3. Pótold a hiányzó toldalékokat a mondatokban! Az igéket jelen időbe tedd!

Minden jól beírt toldalék 1-1 pont.

A buszmegállóban az utasok várják a buszt. Nagyon hideg van, az utasok fáznak. A busz késik. Végre/ül megérkezik a megállóba. A sofőr kinyitja az ajtót, az emberek felszállnak.

/13

V.4. Csoportosítsd az igéket az igemódok szerint!

tanulj, beszélgetünk, elmondaná, aludtam volna, el fogok utazni, maradjatok, mondd, mond,, segített

kijelentő	feltételes	felszólító
beszélgetünk	elmondaná	tanulj
el fogok utazni	aludtam volna	maradjatok
mond		mondd
segített		

Minden jó helyre beírt elem 1-1 pont /9

V.5. Az előző (4.) feladat szavai közül húzd alá a múlt idejű igéket!

/2

**V.6. Milyen szófaj a mondatokban a *dőlt* és *vastag* betűvel írt szó? Karikázd be a helyes választ!
Minden jó válasz 1-1 pont.**

1.) A két testvér **sokszor** játszott együtt az udvaron.

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó

2) **Te** törted be az ablakot.

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó

3. A labdarúgás **izgalmas** játék.

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó

4. Anyu zsebpénzt **adott** a fiúknak

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó

5. **Holnap** péntek lesz.

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó

6. Az **osztályfőnök** felhívta telefonon a szüleimet.

- a) ige b) főnév c) melléknév d) számnév e) névmás f) határozószó /6

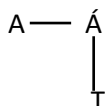
V.7. Egészítsd ki a kérdő mondatokat a megfelelő kérdő névmással

Minden megfelelő kérdő névmás 1-1 pont.

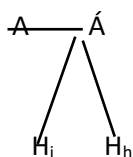
1. Hol laksz?	Budapesten.	
2. Mikor van a születésnapja?	Április 15-én.	
3. Miért nem szereted a fagyit?	Mert mindig megfájdul a torkom tőle.	
4. Kik a legjobb barátaid?	Anna és Bence.	
5. Milyen színű a szemed?	Zöldesbarna.	/5

V.8. Elemezd az alábbi mondatokat! Azután rajzold meg az ágrajzukat!!

1. Hanna szereti az állatokat.

2.a Holnap Misi Szegedre utazik.

2.b Milyen határozó a „Szegedre szó”? Húzd alá!

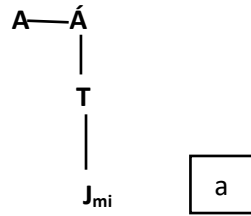
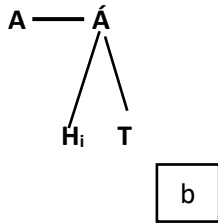
helyhatározó időhatározó módhatározó

Minden helyesen jelölt mondatrész 1-1 pont, a hibátlan ágrajzok ágrajzonként 1-1 pont, 2.b feladat helyes megoldása 1 pont.

/10

V.9. Keresd meg a mondatokhoz tartozó ágrajzokat!
Írd be a mondat betűjelét az ágrajz alatti négyzetbe!

- a) A piros pulóvert a nagymamám kötötte.
 b) Tegnap Zita történelmet tanult.
 c) Vasárnap a boltok nyitva lesznek.

Nincs ágrajza

/ 3

Minden helyes megoldás 1-1 pont.

Az V. Nyelvtani ismeretek részben összesen 65 pont érhető el.

Részpontszám: /65